

Inkoopbeleid 2013 Provincie Noord-Brabant

“best value for taxpayers money”

Versie: 10 december 2013

Dit inkoopbeleid is opgesteld door het Vakberaad Inkoop en vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant op 10 december 2013.

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
2.	Inkooporganisatie	4
2.1	Inkoopstructuur.....	4
2.2	Inkoopmodel.....	4
2.3	Inkoopproces	5
2.4	Inkoopbevoegdheid en mandaat.....	6
2.5	Meldpunt.....	6
3.	Inkoopuitgangspunten.....	7
3.1	Wettelijk kader	7
3.2	Aanbestedingsvormen.....	7
3.3	Meerwerk en extra werk	8
3.4	e-Marktplaats	9
3.5	2B-diensten.....	9
3.6	Algemene voorwaarden	9
3.7	Afwijkingen.....	9
4.	Inkoopbeleidaspecten.....	10
4.1	Inkoopsamenwerking.....	10
4.2	Lastenverlichting	10
4.3	Risicomanagement	10
4.4	Innovatie	11
4.5	Integriteit.....	11
4.6	MKB en ZZP.....	12
4.7	Maatschappelijk verantwoord ondernemen	12
4.8	Social Return	13
4.9	Duurzaam inkopen.....	13

1. Inleiding

Ontwikkelingen maken het noodzakelijk om het inkoopbeleid van de provincie Noord-Brabant op een aantal punten aan te passen, zodat deze toekomstbestendig is en aansluit bij het huidige wettelijke kader en de beleidsdoelstellingen van de provincie.

Het inkoopbeleid geeft sturing aan de inkoopactiviteiten van de organisatie en zorgt voor spelregels waarbinnen de provincie Noord-Brabant inkoop. Binnen de kaders van rechtmatig en doelmatig handelen heeft de provincie in dit beleid de nadruk gelegd op een aantal thema's die een belangrijke rol spelen binnen het inkoopproces. Op deze wijze wordt Inkoop in toenemende mate ingezet voor het realiseren van beleidsdoelstellingen van de provincie, zoals social return, het creëren van gelijkwaardige kansen voor het (Brabantse) midden- en kleinbedrijf (MKB) en het duurzaam inkopen waarbij bijvoorbeeld ook gebruik wordt gemaakt van Biobased producten. Voor Inkoop ontstaat daarmee steeds meer een strategische uitlijning met de doelstellingen van de organisatie.

Onder inkoop verstaat de provincie Noord-Brabant: 'Alles waar een externe factuur tegenover staat'. De provincie Noord-Brabant kent 3 "soorten" inkopen, te weten:

- leveringen: dit is de inkoop van goederen;
- diensten: hiermee wordt dienstverlening bedoeld, zoals inhuur externen en ingenieursdiensten;
- werken: o.a. uitvoering bodemsanering en het aanleggen van wegen en fietspaden.

Bij het inkopen gaat de provincie voor de beste waarde tegen de laagste kosten (best value for taxpayers money).

Ontwikkelingen:

Een ontwikkeling is de Aanbestedingswet 2012 die op 1 april 2013 in werking is getreden. Deze wetgeving beoogt een eenduidig kader te scheppen voor het plaatsen van overheidsopdrachten alsmede een lastenverlichting voor ondernemers (incl. MKB) en aanbestedende diensten te creëren.

Een verdere professionalisering betreft het vormgeven van contractmanagement en aansluitend daarop invoeren van een gestructureerd leveranciersmanagement. In 2011 heeft de directieraad besloten om de afdeling Inkoop een nadrukkelijker rol bij het inkoopproces te geven teneinde concernbreed nog meer grip op de inkoopprocessen te krijgen.

Waar komen we vandaan:

In 2006 heeft de provincie het eerste provinciale inkoopbeleid vastgesteld. Dit kader sluit aan bij de Europese richtlijn aanbesteden en het standpunt dat de Europese Commissie inneemt ten aanzien van aanbesteden onder de Europese drempel. Zo draagt het beleid bij aan rechtmatig inkopen en een doelmatige besteding van de gemeenschapsgelden. Hiermee is de basis gelegd voor alle inkopen in de gehele organisatie. Sinds 2006 zijn er ook aanvullende spelregels opgesteld, is geïnvesteerd in het bestelproces en het versneld betalen van facturen.

2. Inkooporganisatie

2.1 Inkoopstructuur

De inkooporganisatie is feitelijk in twee expertisecentra voor Inkoop ondergebracht. Een binnen het cluster Projecten en Vastgoed (P&V) aanwezig expertisecentrum welke de inkopen en aanbestedingen op het gebied van infrastructurele werken verzorgt en het team Inkoop & Marktrelaties (IMR) voor de inkoop van leveringen, diensten en werken exclusief infrastructurele werken.

2.2 Inkoopmodel

Bij elke inkoop is er een *wat-* en een *hoe-vraag*. De *wat-vraag* gaat over de specificaties van de benodigde levering, dienst of werk. Daarvoor is inhoudelijke deskundigheid vereist.

De *hoe-vraag* gaat over de te hanteren inkoop- of aanbestedingsprocedure en vereist derhalve inkoopkennis en aanbestedingstechnische kennis.

De provincie Noord-Brabant hanteert daarom een gecoördineerd inkoopmodel waarbij het team IMR danwel het expertisecentrum P&V gezamenlijk met de verschillende organisatieonderdelen verantwoordelijk is voor de inkoop-activiteiten en het behalen van het juiste inkoopresultaat.

De inhoudelijke materiedeskundigheid wordt met name door het betrokken organisatieonderdeel ingebracht en geborgd.

Het inkoopteam IMR danwel het inkoopexpertisecentrum P&V hebben te zorgen voor een rechtmatige en doelmatige inkoopprocesgang. IMR en P&V hebben daarbij een functionele rol met de bijbehorende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Dat betekent dat zij naast adviseur en ondersteuner ook een opdracht hebben om te zorgen dat de organisatie handelt conform de spelregels en het beleid. Zij doen dat namens de directie die voor een consistent beleid, beheer en gebruik eindverantwoordelijk is.

Het expertisecentrum P&V speelt per definitie deze rol bij inkopen en aanbestedingen met betrekking tot infrastructurele werken. Voor alle overige inkoopopdrachten vanaf € 25.000,- heeft het team IMR bovenomschreven functionele rol.

In schema:

In aanvulling op de controles in de procesgang voert de Concerncontroller c.q. de afdeling Auditing & Procesmanagement jaarlijks een verbijzonderde interne controle uit op het inkoopproces en daarbij behorende wet- en regelgeving. Hierover rapporteert zij naar de inkooporganisatie en andere belanghebbenden.

Op operationeel inkoopniveau verwerkt de centrale orderdesk van IMR de opdrachten (bestellingen) naar de markt. Van onze leveranciers verwachten wij dat zij niet aan een opdracht beginnen zonder een geautoriseerde bestelling (met bestelnummer !) van de centrale orderdesk. Dit is in het belang van een snelle betaling van de facturen. Daarnaast onderhoudt IMR het *centrale contractenregister*. Deze werkzaamheden worden dus centraal uitgevoerd, en daarmee fungeert IMR als serviceprovider in de uitvoering van het inkoopproces.

De strategisch beleidsadviseur Inkoop adviseert op strategisch niveau de directie en het provinciale bestuur over de kaders voor alle inkopen in de gehele organisatie. Uitgangspunten bij de kaders zijn doelmatigheid, objectiviteit, transparantie, non-discriminatie en proportionaliteit.

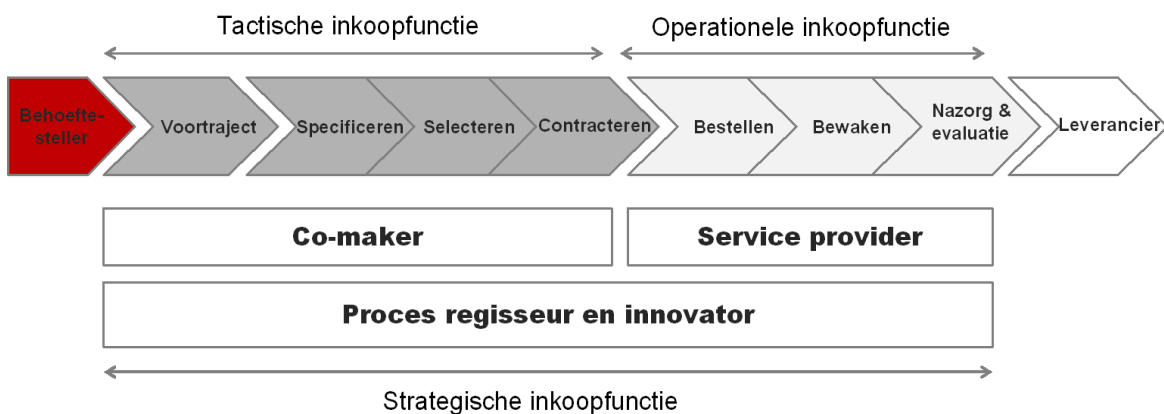
Ook heeft de strategisch beleidsadviseur een specifieke rol bij het inzetten van de inkoopfunctie voor het realiseren van specifieke beleidsuitgangspunten zoals het creëren van gelijke kansen voor het midden- en kleinbedrijf (MKB), de invoering van Social Return en duurzaam inkopen (zoals het gebruik maken van biobased producten).

Onder voorzitterschap van de strategisch beleidsadviseur Inkoop functioneert een Vakberaad Inkoop dat is samengesteld uit vertegenwoordigers van het team IMR, het expertisecentrum P&V en Juridische Zaken. Het Vakberaad Inkoop deelt kennis en ervaring, zorgt voor eenduidig opereren in de markt en ondersteunt bij het ontwikkelen, implementeren en beheren van het provinciale inkoopbeleid.

Op directieniveau is de inkoopfunctie verankerd bij de directeur Bedrijfsvoering die concernbreed en clusteroverstijgend het inkoopbeleid bij de provincie stuurt.

2.3 Inkoopproces

De inkoopfunctie beslaat alle activiteiten die bijdragen aan professioneel inkopen. Het doel van de inkoopfunctie is het effectief en efficiënt beheren en beheersen van inkoopstromen en het inkoopproces, zodat bestedingen op een rechtmatige en doelmatige wijze worden uitgevoerd. Ook wordt de inkoopfunctie in toenemende mate ingezet voor het realiseren van specifiek beleid vanuit bestuur en politiek. Het inkoopproces kent de volgende fasen:

De verschillende taken voor Inkoop bij de onderscheiden inkoopfasen worden hieronder in een tabel weergegeven:

Strategische inkoopfunctie	Tactische inkoopfunctie	Voortraject	<ul style="list-style-type: none"> • Inventariseren van de behoefte binnen de provincie • Voldoen aan de provinciale doelstellingen, zoals de Agenda van Brabant • Uitvoeren van marktonderzoek • Bepalen van de waarde van de opdracht • Opstellen risicodossier • Bepalen van de inkoopstrategie (waaronder contractkeuze) • Keuze van de aanbestedingsprocedure • Make, buy or ally 'Wat gaan we zelf doen (make), wat gaan we uitbesteden (buy) en met welke partijen gaan we samenwerken (ally)?'
		Specificeren	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen vraag specificatie (pakket van eisen en wensen) • Opstellen selectie en gunningcriteria • Samenstellen en vaststellen aanbestedingsdocumenten
		Selecteren	<ul style="list-style-type: none"> • Publiceren (Tendered) of verzenden van de uitvraag • Verschaffen van aanvullende informatie en inlichtingen • Beoordelen binnen gekomen offertes • Vaststellen van voornemen tot gunning • Informeren van de partijen over de (voorlopige gunningbeslissing) • Alcateltermijn • Definitieve gunning
		Contracteren	<ul style="list-style-type: none"> • Afstemmen afspraken tussen de partijen • Tekenend van de overeenkomst • Registreren van de contracten in het contractbeheersysteem
	Operationele inkoopfunctie	Bestellen	<ul style="list-style-type: none"> • Aanmaken inkooporder/contract • Goedkeuren en verzenden van de inkooporder
		Bewaken	<ul style="list-style-type: none"> • Bewaken bestelprocedure, voortgang en levertijd • Betalen van de factuur
		Nazorg en evaluatie	<ul style="list-style-type: none"> • Beheren van het contract (bijv prijsindexeringen en looptijden) • Vastleggen verbeteracties • Periodiek evalueren leveranciersprestaties • Extra toegevoegde waarde realiseren met behulp van leveranciersmanagement

2.4 Inkoopbevoegdheid en mandaat

De bevoegdheden die behoren bij de uitvoering van inkooptaken zijn vastgelegd in de Mandaatlijst inkoop en aanbesteden. Deze mandaatlijst is van toepassing op alle inkopen binnen de provincie. Vanuit de professionele inkoopbasis die binnen de provincie is gelegd met het inkoopbeleid, de processen en organisatie inrichting, is rechtmatig en integer handelen optimaal geborgd. Hierdoor is het mogelijk de mandaatlijst praktisch in te vullen en het mandaat daar te leggen waar dit het meest adequaat is.

2.5 Meldpunt

De provincie spant zich in om elke aanbestedingsprocedure zo zorgvuldig mogelijk te laten verlopen. Naast de mogelijkheid om vragen te stellen tijdens een aanbestedingsprocedure is het ook mogelijk dat ondernemers, branche- en belangenorganisaties vragen en opmerkingen over het verloop van een aanbestedingsprocedure plaatsen. Deze worden door een commissie van niet bij de aanbesteding betrokken deskundigen, afgehandeld.

Bovendien komen de leden van deze commissie één keer per kwartaal bijeen om de kwaliteit van de aanbestedingen en het inkoopbeleid te bespreken. Op deze wijze wordt kennis gedeeld en kunnen de geleerde lessen snel meegenomen worden in toekomstige aanbestedings-trajecten.

3. Inkoopuitgangspunten

De provincie Noord-Brabant is gebonden aan Europese richtlijnen en nationale aanbestedingswetgeving. In aanvulling hierop heeft zij haar eigen provinciale inkoopbeleid.

3.1 Wettelijk kader

In de aanbestedingsregels is het handelen van de aanbestedende dienst rond het verstrekken van opdrachten voor leveringen, diensten en werken aan regels gebonden. De Europese regelgeving is vastgelegd in Richtlijn 2004/18/EG van 31 maart 2004 betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor leveringen, diensten en werken. De richtlijn is geïmplementeerd in Nederlandse wetgeving via de Aanbestedingswet 2012 welke op 1 april 2013 in werking is getreden. Op grond van de Aanbestedingswet 2012 zijn de verplichte richtsnoeren van de Gids Proportionaliteit en het Aanbestedings Reglement voor Werken 2012 (ARW 2012) van toepassing. De (nieuwe) Aanbestedingswet 2012 zet in op administratieve lastenverlichting en het creëren van gelijke kansen voor het MKB.

De Europese Commissie stelt om de twee jaar Europese drempelbedragen vast. Voor opdrachten onder de drempelwaarde hanteert de provincie haar eigen aanbestedingsbeleid. De uitgangspunten uit de Europese en Nationale wetgeving zijn hierin leidend. Concreet betekent dit dat de provincie bij alle aanbestedingen transparant, objectief en non-discriminatoir handelt en daarbij geen disproportionele eisen stelt. Kortom, de provincie behandelt iedere inschrijver gelijk, verschaft iedere inschrijver dezelfde informatie en stelt aan de inschrijver geen eisen die niet in verhouding staan tot de opdracht.

3.2 Aanbestedingsvormen

Aanbesteden is de uitnodiging aan één of meer ondernemers om deel te nemen aan een procedure, met als doel het verkrijgen van een opdracht tot het doen van een levering, het verrichten van een dienst of het realiseren van een werk. Aanbesteden heeft dus betrekking op de wijze waarop de inkoper de externe markt benadert. Er zijn verschillende aanbestedings-procedures die men mag, of zelfs verplicht is te volgen. De keuze of verplichting hangt af van de aard van de opdracht en de geraamde waarde van de opdracht.

Aan de hand van een reële kostenraming bepaalt de provincie Noord-Brabant de waarde van een opdracht. Dit betekent dat er bij het geraamde totaalbedrag (excl. BTW), eventuele opties zoals onderhoud en servicekosten en eventuele verlengingen van het contract zijn inbegrepen. Bij een opdracht die over meerdere jaren wordt verstrekt geldt dat de raming wordt gemaakt over de gehele looptijd van het contract.

In dit inkoopbeleid wordt voor de grenswaarden onder de Europese drempel de lijn van de Rijksoverheid gevolgd (circulaire Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 15 augustus 2013).

Artikel 1.4 uit de Aanbestedingswet 2012 bepaalt dat een aanbestedende dienst op verzoek van een ondernemer de keuze voor de gehanteerde procedure moet kunnen motiveren. Ter motivering van de keuze voor de procedures onder de Europese drempelwaarde kan de provincie in beginsel volstaan met een verwijzing naar dit inkoopbeleid, mits in overeenstemming daarmee wordt gehandeld.

Grensbedragen voor het toepassen van de procedures onder de Europese drempelwaarde excl. BTW:

Soort opdracht	Werken	Leveringen en diensten
Aangewezen procedure	Grensbedragen	Grensbedragen
Enkelvoudig onderhandse procedure <i>Minimaal 1 offerte</i>	< € 150.000,--	< € 50.000,--
Meervoudig onderhandse procedure <i>Minimaal 3 en , Maximaal 5 offertes</i>	≥ € 150.000,-- en < € 1.500.000,-	≥ € 50.000,-- en < € EU-drempel leveringen/diensten
Nationale aanbesteding <i>(publicatie)</i>	≥ €1.500.000,- < EU-drempel werken	
Europese aanbesteding <i>(publicatie)</i>	≥ EU-drempel werken	≥ EU-drempel leveringen/diensten

Wanneer de provincie in een concreet geval niet de aangewezen maar een zwaardere wettelijke procedure kiest dan de in dit inkoopbeleid opgenomen procedure, dan verstrekt de provincie ondernemers op verzoek een schriftelijke motivering voor die keuze.

3.3 Meerwerk en extra werk

Bij het realiseren van opdrachten kan het voorkomen dat de leverancier meer werk moet uitvoeren dan oorspronkelijk is afgesproken. Deze extra werkzaamheden leiden meestal tot extra kosten. Het provinciale inkoopbeleid hanteert de termen ‘meerwerk’ en ‘extra werk’.

Onder meerwerk verstaat de Provincie de afwijkingen op de oorspronkelijke offerte die noodzakelijk zijn om de opdracht goed uit te voeren. Met andere woorden: zonder dit meerwerk is het niet mogelijk om het gewenste resultaat te bereiken.

Extra werk is werk dat voor een goede uitvoering van de opdracht niet noodzakelijk is, maar om een andere reden aan de opdracht wordt toegevoegd. Bij het geven van opdrachten voor extra werk worden de aanbestedingsregels en het inkoopbeleid in acht genomen.

In de praktijk worden de termen ‘meerwerk’ en ‘extra werk’ anders toegepast bij werken dan bij leveringen en diensten. Bij werken maken we het onderscheid zoals hierboven beschreven. Bij leveringen en diensten valt meerwerk/extra werk altijd onder ‘extra werk’.

3.4 e-Marktplaats

Voor het inhuren van externe arbeidscapaciteit gebruikt de provincie in principe de e-Marktplaats. Dit is een digitaal platform waar vraag en aanbod op het gebied van inhuur elkaar vinden. De provincie kan op deze wijze op een doelmatige en rechtmatige wijze per opdracht het geschikte personeel inhuren. Het team Inkoop & Marktrelaties is beheerder van dit systeem en betrokken bij iedere aanvraag. Het systeem zorgt voor een efficiënt inkoopproces van externe inhuur, waarbij de transparantie van het proces wordt verhoogd en de mededinging door ZZP'ers en MKB-bedrijven wordt vereenvoudigd en gestimuleerd. Elke leverancier kan zich inschrijven en kwalificeren voor de relevante vakgebieden.

3.5 2B-diensten

Indien diensten beschreven staan in bijlage 2B van richtlijn 2004/18/EG én er in deze gevallen geen sprake is van een duidelijk grensoverschrijdend belang, is het mogelijk om ook opdrachten boven de Europese drempelwaarde met behulp van e-Marktplaats of meervoudig onderhands aan te besteden.

Het gaat daarbij onder meer om diensten van juridische aard, plaatsing van personeel, gezondheids- en sociale diensten en diensten voor recreatie, cultuur en sport. Het verbod op discriminatoir specificeren en de verplichting om de gunning bekend te maken in het Publicatieblad van de Europese Unie blijft van kracht voor deze 2B-diensten.

Indien er sprake is van een 2B-dienst met een duidelijk grensoverschrijdend belang, wordt gezorgd voor een passende mate van openbaarheid, alvorens de opdracht te verstrekken.

3.6 Algemene voorwaarden

De provincie Noord-Brabant verklaart bij alle opdrachten voor leveringen en diensten de Algemene Inkoopvoorwaarden (AIV) Provincies van toepassing, met als uitzondering opdrachten betreffende ingenieursdiensten waar de 'RVOI 2001' plus 'de uitzonderingen' van toepassing zijn verklaard. Voorwaarden van de opdrachtnemer worden uitdrukkelijk van de hand gewezen. Daar waar noodzakelijk kan de provincie Noord-Brabant de voorwaarden aanvullen met contractspecifieke bepalingen.

Op alle traditionele opdrachten (alleen uitvoering) van werken zijn de 'Uniforme Administratieve Voorwaarden' (UAV) van toepassing. Ten behoeve van meer innovatieve contracten (bijvoorbeeld ontwerp en uitvoering) wordt gebruik gemaakt van de UAV-Geïntegreerde Contracten (UAV-GC).

3.7 Afwijkingen

Aan de hand van de inhoudelijke kenmerken van een opdracht, de marktsituatie en /of de specifieke omstandigheden van het geval, kan men gemotiveerd afwijken van de provinciale bij een drempelbedrag behorende procedure.

Het toepassen van een lichtere procedure dan op grond van het beleid (paragraaf 3.2) is voorgeschreven moet i.v.m. het rechtmatigheidsbeginsel en voorzien van een afdoende motivering ter besluitvorming worden voorgelegd aan het college van Gedeputeerde Staten. Het college heeft de bevoegdheid om af te wijken gemandateerd aan de Directeur Bedrijfsvoering, onder voorbehoud van een positief advies van de strategisch beleidsadviseur Inkoop.

Uitzondering geldt voor spoedeisende gevallen in het kader van calamiteiten. Hiervoor kunnen, tot op grond van de in de mandaatregeling opgenomen bedragen, onderhands enkelvoudig opdrachten worden verleend. Onder spoedeisende omstandigheden verstaat de provincie Noord-Brabant: ‘omstandigheden waarbij door het niet onverwijd verstrekken van een opdracht schade ontstaat’.

4. Inkoopbeleidaspecten

Inkoop draagt bij aan het realiseren van de provinciale kerntaken en wordt ingezet voor het realiseren van beleidsdoelstellingen zoals samenwerking, innovatie, duurzaamheid, bezuinigingen en het zorgen voor een gelijk speelveld voor de Brabantse ondernemers (waaronder MKB). Om deze rol waar te kunnen maken is het noodzakelijk dat het team IMR zich inleeft in de problematieken en de succesfactoren van de kerntaken.

4.1 Inkoop samenwerking

Op het gebied van inkoop biedt samenwerking vele mogelijkheden. Door krachten te bundelen kunnen bijvoorbeeld efficiency en kostenbesparingen worden doorgevoerd. Daar waar dergelijke kansen ontstaan, werkt de provincie samen met andere provincies, gemeenten of overheidsinstellingen. In geval van een gezamenlijke aanbesteding zal onder meer gekeken worden naar de grootte en de aard van de opdracht en de samenstelling van de relevante markt, alvorens opdrachten samen te voegen. Uitgangspunt hierbij is dat de mededinging te allen tijde gewaarborgd blijft, de toegang van het MKB tot de opdracht niet onnodig wordt beperkt en de concurrentie blijft gewaarborgd.

Naast het uitvoeren van gezamenlijke aanbestedingen acht de provincie Noord-Brabant kennisdeling van groot belang. Daarom neemt zij actief deel aan samenwerkingsverbanden zoals het Inkoop Platform Provincies (IPP), de samenwerking met de 4 zuidelijke provincies, het IPO (o.m. vakberaad beheer en bouw) en aan het B5-overleg waarin naast de provincie de vijf grote Brabantse gemeenten zijn vertegenwoordigd. Verder wordt er samengewerkt met het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de grond-, water- en wegebouw (CROW).

4.2 Lastenverlichting

Het inkoopproces brengt lasten met zich mee. Enerzijds worden ondernemers geconfronteerd met administratieve lasten als gevolg van wet- en regelgeving en financiële lasten die direct verband houden met het uitbrengen van een inschrijving. Anderzijds heeft de provincie te maken met uitvoeringslasten als gevolg van wet- en regelgeving, zoals het opstellen van de bijbehorende aanbestedingsdocumenten. Voor de administratieve en uitvoeringslasten streeft de provincie Noord-Brabant om deze tot een minimum te beperken, door het gebruik van eenduidige aanbestedingsdocumenten en de aanbestedingen zoveel mogelijk digitaal uit te voeren. Daarnaast staan eisen, voorwaarden en criteria aan inschrijvers in redelijke verhouding tot de opdracht.

4.3 Risicomanagement

De provincie ziet risicomanagement als een essentieel onderdeel van inkopen en aanbesteden. Onder risicomanagement verstaan we het continue proces van risico's identificeren en kwantificeren en het ontwikkelen van optimale maatregelen om deze risico's te beheersen.

Hiertoe wordt voor projecten, en voor zover nodig bij andere inkooptrajecten, een risicodossier opgesteld om aantoonbaar de relevante risico's en kansen in beeld te krijgen en zodoende risico-gestuurd goede keuzes te maken.

4.4 Innovatie

Het stimuleren van innovatie is een belangrijk speerpunt in het huidige economisch beleid (zowel in Nederland als in Europa). Innovatie schept nieuwe kansen en draagt bij aan efficiënte oplossingen voor maatschappelijke problemen. De beste stimulans is een overheid die zelf innovatiegericht inkoopbeleid voert. Ook de provincie Noord-Brabant ziet innovatie als de sleutel om de economie uit het slop te trekken en voor de toekomst veerkrachtiger te maken.

De provincie beseft dat innoveren primair door het bedrijfsleven zelf moet gebeuren, in nauwe samenwerking met de kennisinstellingen. Als provincie wil Noord-Brabant daarbij vooral fungeren als inspirator, stimulator, coördinator en binnen de mogelijkheden zorgen voor een zo gunstig mogelijk innovatieklimaat.

Eenzijds werkt zij hier zelf aan mee door het toepassen van innovatieve aanbestedingsvormen, zoals de prijsvraag, DBMF-contracten en de concurrentiegerichte dialoog.

Anderzijds stimuleert de provincie innovatieve oplossingen door in aanbestedingen, daar waar gewenst, gegadigden de mogelijkheid te geven alternatieven aan te bieden.

Binnen het kader van innovatiegericht inkoopbeleid focust de provincie Noord-Brabant daarom concreet op de volgende strategie en aanpak:

- het invullen van de rol launching customer en bijdragen aan de innovatiekracht van Nederland;
- het inzetten van instrumenten als gestandaardiseerde normen, keurmerken, maar ook door binnen de wet- en regelgeving bij inkoopvraagstukken en uitvragen naar nieuwe producten en diensten te vragen om private partijen te stimuleren tot innovatie;
- het rechtstreeks aanbesteden van Research en Development (R&D) opdrachten om innovatie in het MKB te prikkelen tot het vinden van oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken;
- het formuleren van uitvragen door middel van (zoveel mogelijk) functioneel specificeren;
- het stellen van geschiktheidseisen en/of selectiecriteria gericht op de verduurzaming van bedrijfsprocessen;
- het hanteren van geïntegreerde en innovatieve contractvormen voor zowel leveringen en diensten als werken:
- waar mogelijk het toepassen van Total Cost of Ownership (TCO-benadering);
- het toepassen van de CO2 prestatieladder bij aanbestedingen van werken. De provincie hecht grote waarde aan een beter milieu en wenst de markt te stimuleren tot CO2-bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering en bij de uitvoering van infrastructurele projecten. Het gaat daarbij met name om energiebesparing, het efficiënt gebruik maken van milieuvriendelijke materialen en het gebruik van duurzame energie.

4.5 Integriteit

De provincie Noord-Brabant doet alleen zaken met integere partners. Dat betekent dat deze partners zich houden aan wet- en regelgeving. Dit zal bij aanbestedingen getoetst worden door middel van:

- de Gedragsverklaring Aanbesteden, uitgegeven door het Centraal Orgaan Verklaring Omtrent Gedrag (COVOG);

- het (optioneel) toepassen van model K in Europese en nationale aanbestedingsprocedures voor werken waar de ARW 2012 van toepassing is verklaard;
- het bij inschrijvers opvragen van de Uniforme Eigen Verklaring, conform de daartoe vastgestelde modellen door het Rijk;
- het waar nodig laten ondertekenen van een geheimhoudingsverklaring;

Ook kan aan het Landelijk Bureau BIBOB (LBB) advies gevraagd worden over de achtergronden van bedrijven en personen.

Het is mogelijk dat er zich een schijn van belangenverstrengeling voordoet wanneer een inschrijvende marktpartij betrokken was, of is, bij de voorbereiding van het project of de aanbesteding of de beoordeling van de inschrijvingen. Belangenverstrengeling kan leiden tot het vervalsen van de mededinging doordat een partij voorkennis heeft of de opdracht, aanbesteding of gunning kan manipuleren. Om (de schijn van) belangenverstrengeling te voorkomen hanteert de provincie Noord-Brabant als basis het beleid ‘Scheiden van Belang’ van Rijkswaterstaat.

4.6 MKB en ZZP

De provincie Noord-Brabant wil het Brabantse bedrijfsleven en vooral het MKB en de ZZP (zelfstandige zonder personeel) voldoende toegang geven tot de provinciale opdrachten. Dit krijgt vorm door een level playing field te creëren voor de Brabantse MKB en de ZZP-ers. De e-Marktplaats wordt ingezet om opdrachten op een snelle, makkelijke en transparante wijze te verstrekken. Daarnaast wordt bij onderhandse aanbestedingsprocedures waar mogelijk ten minste één regionale ondernemer uitgenodigd voor het doen van een aanbieding.

Een raamovereenkomst komt in het algemeen tot stand via een Europese aanbesteding. Het kost het MKB en de ZZP-ers verhoudingsgewijs veel inspanning en geld om in te schrijven en kans te maken op een plaats binnen de raamovereenkomst. De provincie Noord Brabant besteedt daarom enkel raamovereenkomsten aan indien deze een duidelijke toegevoegde waarde hebben.

4.7 Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De provincie Noord-Brabant heeft nadrukkelijk aandacht voor de duurzaamheidsaspecten bij het inkopen van goederen en diensten. Dit wordt door de provincie gezien als een onderdeel van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Hierbinnen wordt rekening gehouden met het provinciale bedrijfsresultaat op onderstaande 3 dimensies (3 p's):

- Profit: geld als maatstaf voor waardering;
- People: gevolgen voor de mensen binnen en buiten de eigen organisatie;
- Planet: effecten op het natuurlijke leefmilieu.

De provincie geeft bewust en structureel inhoud aan deze maatschappelijke rol door in alle fasen van het inkoopproces rekening te houden met duurzaamheid op milieu- en sociale aspecten. Door MVO mee te laten wegen bij de gunning van een opdracht heeft zij een stimulerend effect op het bedrijfsleven.

4.8 Social Return

Social Return is het maken van afspraken met opdrachtnemers bij het inkopen van diensten, werken en leveringen over arbeidsplaatsen, leer-/werkplekken en stageplekken voor specifieke doelgroepen, zoals SW-geïndiceerden, mensen met een beperking en stagiairs van beroepsopleidingen. Daarnaast wordt social return ook vrijer ingevuld door bijvoorbeeld afspraken te maken over het leveren van een bijdrage aan bepaalde maatschappelijke doelen.

Mogelijkheden voor de provincie zijn onder andere:

- goederen en/of diensten inkopen bij een SW-bedrijf of een regulier bedrijf dat veel van de specifieke doelgroepen inzet;
- met opdrachtnemers overeen te komen dat 5 % van de aanneemsom door de opdrachtnemer moet worden besteed aan het inzetten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (de zogenaamde 5%-regeling).

4.9 Duurzaam inkopen

De provincie Noord-Brabant hanteert bij inkopen duurzaamheid als uitgangspunt. Zij onderschrijft dan ook de landelijke doelstelling van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M), voorheen VROM, om als gezamenlijke overheden te streven naar 100% duurzaam inkopen in 2015. Agentschap NL, onderdeel van het Ministerie EL&I, heeft duurzaamheidseisen en -wensen opgesteld op het gebied van milieu (planet). Om duurzaamheid structureel te kunnen inbedden is professioneel opdrachtgeverschap en is een professionele inkoopfunctie nodig. De provincie Noord-Brabant neemt duurzaamheid zo veel mogelijk mee in het inkoopproces waarbij de ruimte om te verduurzamen via inkopen maximaal wordt benut door bijvoorbeeld het gebruik van Biobased producten en hergebruik van producten (cradle-to-cradle).

